

מצגת לתוכנית מדעים – כימיה שקיות ניילון, איכות הסביבה וצרכנות נבונה

רקפת המאירי שפירא – תוכנית היל"ה

מה הקשר בין שקיות ניילון לצרכנות נבונה?

השאלה הגדולה

האם זו אומנות?

האם זו אומנות?

ערימת שקיות אשפה במיכל הזבל

- קחו שקיות פלסטיק, מלאו אותם באוויר, השליכו אותן למיכל האשפה, תוסיפו תאורה..... ויש לכם אומנות.
- קבוצת אומנים וצלמים משוויץ הציבה תערוכה כזו ליד מוזיאון עיצוב ואומנות.
- אילו שאלות מעוררות ענין ניתן לשאול בנושא זה?
- מטרת התערוכה: להפנות תשומת לב לבעיות הקשורים באיכות הסביבה ובשקיות פלסטיק.

מה הקשר בין זבל לאומנות?

כל מי
שבא
לראות
את
התערוכה
קבל
שקית
פלסטיק
שמולאה
בהליום
למזכרת.

כמה שקיות!!! כמה שקיות?????

- האם תכלו לנחש כמה שקיות אספו האמנים להכנת התערוכה?
- קבוצת האומנים אספה כ – 5000 שקיות פלסטיק מתושבי הסביבה.
- איך אספו כל כך הרבה שקיות?
- המוזיאון נתן כרטיס כניסה חינם לכל מי שתרום שקיות פלסטיק...והיו הרבה תורמים.
- האמנים בחרו את השקיות הצבעוניות ביותר והמעניינות ביותר ומלאו אותם באוויר.
- כל השקיות הוכנסו לשני מכלי זבל ענקיים שהועמדו ברחבת הכניסה למוזאון.

מה ניסו האמנים להראות לנו?

הרעיון בבסיס התערוכה היה להראות איך שקיות הפלסטיק הצבעוניות, אשר מושכות את העין, נראות יפות בהתחלה אך לאורך זמן הן יהפכו למרוטות ועלובות.... עד שיתפרקו ויתכלו.

כמה זמן לוקח לשקית פלסטיק להתכלות?

שקיות פלסטיק מתכלות לאחר מאות שנים.... וגם אז לא נעלמות לגמרי אלה משאירות חלקיקי מיקרופלסטיק.

[לקוח מתוך: Homatowndumpster rental](#)

מה הקשר בין זבל לאומנות?

The image features three white plastic shopping bags against a solid black background. One large bag is on the left, and two smaller bags are on the right. The text is centered in the middle of the image.

מה אתם
יודעים על
שקיות???

האם הדברים הטובים בחיים הם בחינם?

חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו-2016*

- "מטרת חוק זה להביא לצמצום השימוש בשקיות נשיאה כדי להפחית את כמות הפסולת הנוצרת בעקבות השימוש בהן ואת ההשפעות הסביבתיות השליליות של פסולת זו, בין השאר באמצעות הגבלת החלוקה של שקיות נשיאה חד-פעמיות בידי עוסקים בלא תמורה ובאמצעות הטלת היטל בעד מכירתן, והכול לשם הבטחת קיומה של סביבה נאותה, בהתאם לעקרונות הזהירות המונעת, להגנה על המגוון הביולוגי, למניעה ולצמצום של מפגעים סביבתיים ובריאותיים, לשיפור איכות החיים והסביבה, למען הציבור ולמען הדורות הבאים"

• [לקוח מאתר הכנסת](#)

שקיות במספרים - ישראל

- רשתות השיווק מוציאות כיום יותר מ-88 מיליון שקלים בכל שנה על חלוקת שקיות נשיאה
- סכום זה מגולגל אל הצרכן באמצעות מחירי המוצרים.
- ישראלי ממוצע צורך כ-275 שקיות פלסטיק בשנה
- בישראל נצרכות כ-2.2 מיליארד שקיות בשנה
- החוק יוביל לכך שכל אדם ישא בעלויות לפי היקף הצריכה שלו.

מה אתם חושבים קרה חודש אחרי "חוק השקיות"?

- 5% מהישראלים אימצו את השינוי
- 15% מהישראלים אימצו את השינוי
- 45% מהישראלים אימצו את השינוי
- 75% מהישראלים אימצו את השינוי

לאן הולך הכסף? 10 האגורות שמשלמים על השקיות?

- חזרה לרשתות השיווק – שיוכלו לייצר עוד שקיות
- חזרה לרשתות השיווק – שייצרו סלים רב פעמיים
- למשרד להגנת הסביבה לפיקוח ואכיפת החוק
- למשרד להגנת הסביבה לפעולות לטובת איכות הסביבה

כמה כסף הרוויח המשרד להגנת הסביבה בחודש?

- לא הרוויח – הפסיד ובגדול
- 3000 ₪ , בקטנה
- 30,000 ₪ , כבר משהו
- 3.5 מיליון ₪ - הצליח בגדול

ביצועי הבנה שקיות וצרכנות נבונה

נכון / לא נכון

הכינו ציור / קומיקס / מערכון

המציג אדם שאינו לוקח שקיות בסופר

מול אדם שלוקח שקיות בסופר

כתבו כותרת לכל צד

יש משהו (משותף) יהונתן גפן

יש משהו משותף לכל האנשים שהולכים עם ניילונים. אדם שמחזיק בידו שקית ניילון, לא ישלוף אקדח. הם הולכים מרחקים קצרים בדרכים הנהירות להם, מחזיקים ניילון חום או ניילון לבן או אפילו כחול. בשקיות שלהם הם שומרים חפצים אישיים כמו למשל מתנות שלא קבלו ופרסים בהם לא זכו. יש משהו משותף, אלי נצר את אנשי הניילונים.

איזה תחושה עולה בכם מקריאת השיר?

מה הקשר בין צרכנות נבונה לניילונים?

ביצועי הבנה שקיות וצרונות נבונה

פעם חשבתי שלקחת שקית בסופר
זה.....

עכשיו אני חושב שלקחת שקית בסופר
זה.....

הידעת?

ממה מיוצרות רוב שקיות הפלסטיק? [מפוליאתילן](#).
מי המציא את שקית הקניות הקלה? גוסטב סטן ת'ולין,
מהנדס שבדי

מה הרעיון מאחורי ההמצאה?

קיפול יריעת פלסטיק על משטח שטוח כך שהידיות הן חלק
מהיריעה הבונה את גוף השקית ללא "תפר".

מתי זה היה? בתחילת שנות ה-60. הוא פיתח את הרעיון
עבור חברת אריזה בשוודיה.

התוצאה: שקית פשוטה וחזקה, בעלת כושר נשיאה גבוה,

הרעיון הוכר כפטנט בשנת [1965](#)

דיון בקבוצות

מה הקשר בין צרכנות נבונה לצמצום השימוש בשקיות?

- התייחסו לתופעות ומושגים
- התבוננו מנקודת מבט של ערכים, עמדות, רגשות ומוסריות
- בחנו השפעות ורלוונטיות לתחומי חיים

התבוננו בסרטון הבא

• האם אתם מכירים את מפלצת הפלסטיק? [The Life of a Plastic Bag](#)

- דבר אחד שסקרן או הלהיב אותי...
- דבר אחד שהתחדש לי...
- לאיזה ידע קודם זה מתחבר לי?

התבוננו בסרטון הבא

• האם אתם מכירים את מפלצת הפלסטיק? [The Life of a Plastic Bag](#)

- מה אפשר ללמוד על חיי שקיות הפלסטיק?
- מהי השפעתן על העולם?
- נסו לשער מה המסר של יוצר הסרטון?

שקיות פלסטיק

למה משמשות שקיות פלסטיק?

- אריזת קניות
- שימוש חד-פעמי כדי לשאת פריטים מהחנות לבית
- שימוש חוזר לאחסון או כשקיות אשפה
- לאיסוף צואת כלבים

מהו הנזק שנגרם בגלל שקיות ניילון (פלסטיק)

ניצול משאבים

- מיוצרות מנפט – שימוש במשאב מתכלה
- פליטת מזהמים בתהליך היצור (גזים, שפכים)
- שימוש רב במים

זיהום

- שימוש חד פעמי
- מושלך לפח – הגדלת כמות הפסולת
- הטמנה – לא מתכלה

פגיעה

- פגיעה במערכות אקולוגיות בים ועל פני היבשה
- חדירה לשרשרת המזון

מה באמת קורה לשקיות הפלסטיק ?

משימה:

הכינו תרשים זרימה המתאר את הנזק שגורם הפלסטיק בעולם

[plastic episode CBS News Special](#)

בבליוגרפיה

- חוק השקיות – דעות
- דה מרקר
- מאקו